

POZMEŇUJÚCI a DOPLŇUJÚCI NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Daniela LIPŠICA

k vládne mu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

(tlač 1860)

Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa mení a dopĺňa takto:

1. V Čl. II sa vypúšťa bod 1.

Doterajšie body sa následne prečísľujú.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava bezprostredne súvisiaca s navrhovaným vypustením bodu 17 z čl. II.

2. V Čl. II bod 6 znie:

„6. V § 73 ods. 5 prvej vete sa za slovo „zločinov“ vkladajú slová „a trestných činov terorizmu“ a za prvú vetu sa vkladá nová druhá veta, ktoré znie: „Sudca pre prípravné konanie pri výsluchu zatknutého obvineného vždy zistí adresu na doručovanie písomností.““.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava bezprostredne súvisiaca s navrhovaným vypustením lehoty do 144 hodín na rozhodnutie sudcu o väzbe alebo o prepustení na slobodu zadržanej osoby a zatknutej osoby pri trestných činoch terorizmu v pozmeňujúcom návrhu k vládne mu návrhu ústavného zákona (tlač 1858).

3. V Čl. II sa vypúšťa bod 11.

Doterajšie body sa následne prečísľujú.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa vypustiť ustanovenie, podľa ktorého má mať sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu o nezatčení obvineného z trestných činov terorizmu do väzby odkladný účinok.

Úprava tiež súvisí s navrhovaným vypustením lehoty do 144 hodín na rozhodnutie sudcu o väzbe alebo o prepustení na slobodu zadržanej osoby a zatknutej osoby pri trestných činoch terorizmu v pozmeňujúcom návrhu k vládne mu návrhu ústavného zákona (tlač 1858).

Súčasne je potrebné poukázať na čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). V zmysle čl. 5 ods. 1 Dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú

bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbať slobody okrem prípadov uvedených v čl. 5 ods. 1 Dohovoru, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

4. V Čl. II bod 14 znie:

„14. V § 87 ods. 2 prvej vete sa za slovo „zločinov“ vkladajú slová „a trestných činoch terorizmu“.“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava bezprostredne súvisiaca s navrhovaným vypustením lehoty do 144 hodín na rozhodnutie sudcu o väzbe alebo o prepustení na slobodu zadržanej osoby a zatknutej osoby pri trestných činoch terorizmu v pozmeňujúcom návrhu k vládnomu návrhu ústavného zákona (tlač 1858).

5. V Čl. II sa vypúšťa bod 17.

Doterajšie body sa následne prečísľujú.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa vypustiť ustanovenie z vládneho návrhu zákona (tlač 1860), podľa ktorého sa má výsluch svedka vykonaný orgánom činným v trestnom konaní pre trestné činy terorizmu za splnenia navrhovaných určitých zákonných podmienok obligatórne považovať za neopakovateľný úkon. Zákonnými podmienkami, ktoré majú podľa vládneho návrhu zákona (tlač 1860) spôsobovať neopakovateľnosť výsluchu svedka, sú: Ako svedok je v trestnom konaní vedenom pre trestné činy terorizmu vypočúvaná osoba, ktorá vo svojej výpovedi uviedla podstatné skutočnosti rozhodujúce pre objasnenie skutku alebo zistenia jeho páchatela, a hrozí nebezpečenstvo, že v ďalšom priebehu trestného stíhania bude opakovanie jej výsluchu zmarené alebo podstatne sťažené.

Dôvodom navrhovaného vypustenia bodu 17 je, že rozhodujúci dôkaz v trestnom konaní musí byť aspoň v jednom štádiu konania vykonaný kontradiktórnym spôsobom. Je potrebné zdôrazniť, že právo na spravodlivý proces (resp. na spravodlivé súdne konanie) zahŕňa aj možnosť aspoň raz kontradiktórnym spôsobom vypočúvať svedka, výpoveď ktorého má podstatný význam pre rozhodnutie.

V zmysle čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola **spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná** nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto **minimálne práva: vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.**

Ako sa uvádza v odôvodnení nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 2/2012 z 30. októbra 2012, „Judikatúra EŠLP v zásade nevyklučuje prečítanie svedeckej výpovede z prípravného konania v konaní pred súdom, ale na druhej strane kvalifikuje ako porušenie čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru spravidla také prípady, v ktorých je odsúdenie založené len na takto vykonanom dôkaze, čo považuje za znemožnenie vedenia kontradiktórneho súdneho procesu. Prečítanie výpovede svedka z prípravného konania v konaní pred súdom teda na

jednej strane nemôže byť samo osebe považované za nezlučiteľné s čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, na druhej strane však použitie takejto výpovede ako dôkazu musí byť zlučiteľné s právami obhajoby, ktorých ochrana je predmetom a účelom čl. 6 dohovoru a platí to predovšetkým v prípadoch, keď obvinený nemal príležitosť vypočúvať alebo nechať vypočúvať tohto svedka proti sebe, ktorého výpoveď je pred súdom čítaná, v žiadnom predchádzajúcom štádiu trestného konania (napr. rozhodnutie ESĽP Unterpertinger proti Rakúsku z 24. novembra 1986). Konštantná judikatúra ESĽP formuluje stanovisko, podľa ktorého k obmedzeniu práva na obhajobu spôsobom nezlučiteľným s čl. 6 dohovoru dochádza predovšetkým vtedy, keď sa odsúdenie zakladá výlučne alebo v rozhodujúcej miere na výpovedi svedka, ktorého obvinený vo fáze vyšetrovania a ani v súdnom konaní nemal možnosť vypočuť alebo dať vypočuť (rozhodnutia ESĽP Van Mechelen a ďalší proti Holandsku z 23. apríla 1997, Balšán proti Českej republike z 18. júla 2006). V tomto kontexte práva obsiahnuté v čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru sú rozhodovacou praxou ESĽP ponímané ako práva obhajoby ako celku, a judikatúra preto považuje za dostatočné, ak bola možnosť vypočuť sporného svedka poskytnutá aspoň obhajcovi obvineného za predpokladu, že tento disponoval všetkými relevantnými informáciami potrebnými pre účinnú realizáciu obhajoby (napr. rozhodnutia ESĽP Verdam proti Holandsku z 31. augusta 1999, Vebiu proti Českej republike z 26. júla 2003, Kurup proti Dánsku z 10. júla 1985). Právo na výsluch svedka ESĽP interpretuje ako možnosť vyjadriť sa k výpovedi svedka a súčasne možnosť klásť svedkovi otázky, teda ho priamo „vypočúvať“ (napr. rozhodnutia ESĽP Hulki Günes proti Turecku z 19. júna 2003, Atanasov proti Macedónsku z 19. apríla 2011). V súvislosti s otázkou existencie prekážok objektívneho charakteru brániacich vykonaniu výsluchu svedka v „súdnej sieni“ ESĽP vyslovil, že dohovor zaväzuje príslušné orgány, aby využili tie z dostupných spôsobov alternatívneho vykonania výsluchu, ktoré zachovávajú práva obhajoby v čo najširšej miere (napr. rozhodnutie ESĽP Kachan proti Poľsku z 3. novembra 2009). Takisto ESĽP upozornil vyzdvihujúc osobitný význam rešpektovania práv obhajoby v trestnom konaní, že obvinenému nemožno odoprieť jeho právo garantované mu čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru s odkazom na skutočnosť, že vnútroštátne právo pre rozhodnutie o oprávnenosti trestného obvinenia umožňuje použiť „prehlásenie“ uskutočnené v etape pred súdnym prerokovaním prípadu osobami ex post nedostupnými (napr. svedok, ktorého pobyt v čase súdneho pojednávania nie je známy; svedok, ktorý objektívne nie je schopný vypovedať pred súdom a pod.); [pozri napr. rozhodnutie ESĽP Fausciana proti Taliansku z 1. apríla 2004].“.

6. V Čl. II bod 23 znie:

„23. V § 494 ods. 2 sa za slovo „zločinov“ vkladajú slová „a trestných činoch terorizmu“.“.

7. V Čl. II bod 25 znie:

„25. V § 505 ods. 1 prvej vete sa za slová „48 hodín“ vkladajú slová „a pri trestných činoch terorizmu do 72 hodín“.“.

Odôvodnenie k bodom 6 a 7:

Legislatívno-technické úpravy bezprostredne súvisiace s navrhovaným vypustením lehoty do 144 hodín od prevzatia na rozhodnutie sudcu o väzbe alebo o prepustení na slobodu zadržanej osoby a zatknutej osoby pri trestných činoch terorizmu v pozmeňujúcom návrhu k vládnomu návrhu ústavného zákona (tlač 1858).

8. V Čl. XIII bod 2 znie:

„2. V § 15 ods. 2 prvej vete sa za slová „48 hodín“ vkladajú slová „a pri trestných činoch terorizmu do 72 hodín“.“.

Odôvodnenie:

Legislatívno-technická úprava bezprostredne súvisiaca s navrhovaným vypustením lehoty do 144 hodín od prevzatia na rozhodnutie sudcu o väzbe alebo o prepustení na slobodu zadržanej osoby a zatknutej osoby pri trestných činoch terorizmu v pozmeňujúcom návrhu k vládnomu návrhu ústavného zákona (tlač 1858).

POZMEŇUJÚCI a DOPLŇUJÚCI NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Daniela LIPŠICA

k vládne mu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

(tlač 1860)

Meno a priezvisko

Podpis

1. DANIEL LIPŠIC
2. Gábor Gál
3. Richard Vasětko
4. Igor HRAČKO
5. J. BROCKA
6. P. ZAVAC
7. JOZEF BOBÍK
8. Beke Bugari
9. A. Hlin
10. HEIT JUDIT
11. PAVEL PAVLOV
12. Mikuláš Hubal
13. Helena Hecuska
14. Ľubomír Gallo
15. Alojz PRÍDAČ
16. Miroslav
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.